

ע"פ 5307/17 - גראם רמי חלאג' נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורוורים פליליים

ע"פ 5307/17

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט י' עמיהת
כבוד השופט י' אלרון

לפני:

גראם רמי חלאג'

המערער:

בג"ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי ירושלים
(השופט ר' פרידמן-פלדמן) מיום 21.05.2017 בתיק
ת"פ 16567-01-16

תאריך הישיבה:

עו"ד דוד ברהום

בשם המערער:

עו"ד נגה בן סידי
גב' ברכה ויס

בשם המשיבה:
בשם שירות המבחן למבוגרים:

פסק דין

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. לפנינו ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחויז בירושלים בת"פ 16567-01-16 (השופט ר' פרידמן-פלדמן) מיום 21.5.2017, בגדרו השית בית משפט קמא על המערער עונש של 11.5 שנים מסר בפועל בגין העבירות בהן הורשע.

כמו כן, הופלו 6 חודשי מסר מותנים, אשר היו תלויים ועומדים נגד המערער בגין הרשעתו בת"פ 14130-11-13, באופן שהוא עליו לרצות 12 שנים מסר בפועל.

עוד גזר בית משפט קמא על המערער 8 חודשי מסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור כל עבירות אלימות מסווג פשע, ופיצוי למטלוננת בסך של 25,000 ש"ח.

העובדות הצריכות לעניין

2. המערער הורשע על פי הודהתו בעבירה של חבלה בכונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: החוק או חוק העונשין); בעבירה של החזקת סכין לפי סעיף 186 לחוק; בעבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק; ובשיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.

3. כעולה מעובדות כתוב האישום המתוקן בשנית, המערער נשוי למטלוננת מזה מספר שנים. מספר ימים עבר ליום 28.12.2015 עזבה המטלוננת את בית הורי המערער ביפו, בו התגוררה עם המערער, ועברה להתגורר עם הוריה במחנה הפליטים שועפט. ביום 27.12.2015 שוחחה המטלוננת עם המערער ואמרה לו כי בכוונתה להתרשם ממנו. עוד באותו היום שוחח המערער עם המטלוננת והטיח בפניה כי היא בוגדת בו, ולפיכך בכוונתה להשחית את פניה.

ביום 28.12.2015, בסמוך לשעה 1:00 לפנות בוקר, טלפן המערער אל המטלוננת ששתחת בבית הוריה, ואמר לה כי "מצפה לך הפתעה ממנו", קלשונו של כתוב האישום. כשעה לאחר מכן, נכנס המערער בחשאי אל בית הורי המטלוננת, ניגש אל המטלוננת בעודה ישנה, והחל לחזור אותה חתכים ארוכים בפניה ובראשה באמצעות סcin חדה שהיתה בידו. המערער המשיך וחתר את אוזנה של המטלוננת, כך שחלק מאפרכסת המטלוננת נתלהה.

למחמת האירוע המתואר, שוחח המערער עם אחיה של המטלוננת וביקש ממנו להורות למטלוננת לספר שהוא ראתה אדם אחר אשר ذكر אותה.

4. כתוצאה ממשי המערער נגרמו למטלוננת חתכים בשני צידי רקוויה - חתר אופקי ברקה שמאל וחתר אלכסוני ברקה ימין, וכן חתר בלתי ימין. בנוסף, אפרכסת אוזנה נתלהה, ונגרם לה חתר בcef יד שמאל שלווה בשבר פתוח. המטלוננת נזקקה לאשפוץ ולטיפול רפואי שכלל, בין היתר, תפרים רבים. ממשי המערער הותירו על פניה, ראה אוזנה של המטלוננת צלקות קשות, אשר השחיתו את מראה פניה.

5. בתחילת ה审理 בכתב אישום שוייחס לו. לאחר שמרבית עדי התביעה, בהם המתלוונת, העידו בבית המשפט, ביקש המרער ל恢 Zur במכפירתו, והוא בעבודות כתב האישום המתוקן בשנית. בית המשפט קמא הרשע את המרער בעבירות שוייחסו לו בכתב האישום המתוקן בשנית, למפורט לעיל, על פי הודהתו.

6. בבית משפט קמא הוגש ביום 6.3.2017 תסaurus שירות המבחן בעניינו של המרער במסגרת מפורט כי המתלוונת הינה אשתו השנייה. מתסaurus שירות המבחן ומהרישום הפלילי עולה כי לערער 16 הרשות קודמות במהלך השנים 1989-2014, בין היתר, בגין עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, איום, עבירות אלימות, עבירות סמיים, עבירות רכוש, תקיפה שוטר במילוי תפקידו, וברירה ממשמרות חוקית.

עוד עולה מתסaurus שירות המבחן ומהרישום הפלילי, כי חלק מעבירות האלימות בהן הורשע המרער למפורט לעיל בוצעו כלפי אשתו הראשונה, לעיתים תוך גרימת חבלה של ממש, והמרער אף נידון לתקופות מאסר בפועל בשל כך. בנוסף, הורשע המרער בשנת 2014 בעבירה תקיפה כלפי המתלוונת, ונידון לתקופת מאסר בפועל בת 8 חודשים ולמאסר מוגנה בן 6 חודשים בשל כך (ת"פ 13-11-14130).

בגין העבירות בהן הורשע לאורך השנים, ריצה המרער מס' לא מבוטל של עונשי מאסר בפועל, חלקם ממושכים.

7. לאחר שבחן את גורמי הסיכון להtanegot דומה בעtid, מצא שירות המבחן כי המרער הוא בעל דפוסים התמכורותים, עבריים ואלימים מושרים, וכי הוא חוזר ומתנהג באופן אלים וכוכבי בקשרים זוגיים, בעוד הסנקציות העונשיות שהוטלו עליו לא מהוות עבורי גורם מרתייע או ממתן.

שירות המבחן מצא, כי המרער מתקשה לנקות אחריות על מעשיו, ומשליך את האחריות להtanegot על גורמים חיצוניים, לרבות המתלוונת. בנוסף, הצבע שירות המבחן על קיומם של אלמנטים בולטים של קנאה, שליטה, רכשנות ואובסיביות בקשר הזוג, אשר מגבירים את הסיכון להtanegot אלימה כלפי המתלוונת. שירות המבחן התרשם, כי המתלוונת מציה ב"חוויות פחד קיומי ואיום" מצדיו של המרער, כלשון התסaurus, וכי קיים סיכון לפגיעה בה.

לצד זאת, ציין שירות המבחן את העובדה שהmaruer החל בטיפול לגמילה מסוימת במסגרת מאסרו, וכי הוא מעוניין להמשיך בטיפול, הן בכלל הנוגע לתמכורות מסוימות והן בתחום האלימות.

בהתחשב בחומרת העבירות, בטיבן וביחסנותו, ובכך שהסנקציות העונשיות לא הועלו להרטעת המרער, לא בא שירות המבחן בהמלצת שיקומית-טיפולית בעניינו, והמליץ על הטלת מאסר בפועל שיאפשר את השתלבותו בתוכנית טיפולית במסגרת המאסר.

8. בגזר דין, בהתייחסו למתחם העונש ההולם, קבע בית המשפט מתחם עונש כולל לכל העבירות, שכן "כלן קשורות זו לזה ואותו איروع". בקביעת המתחם, התייחס בית משפט קמא לעונש שקבע המחוקק לצד העבירות, כאשר העונש בגין העבירה החמורה מבין העבירות שבביבוצעו הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות חמורות - עומד על 20 שנות מאסר. עוד ציין בית המשפט קמא, כי בעבירות אלימות במשפחה נקבע עונש מינימום, שלא יפחח מחמישית העונש המירבי שנקבע לעבירה (כאמור בסעיף 329(ב) לחוק), המUID על החומרה הרבה שמייחס המחוקק לעבירות אלה.

בית משפט קמא ذן בערך המוגן שנפגע כתוצאה מעבירת האלימות שביצע המערער - שלמות גופו של אדם, גריםת כאב וסבל פיזי ונפשי ופגיעה בערכיו המשפחה - תוך שהוא מפנה לקביעת בית משפט זה באשר לחומרה שבعبارة של חבלה בכונה חמירה, בעיקר כאשר מדובר בעבירות נגד נשים מצד בן זוג. בנוסף, עמד בית המשפט קמא על הפגיעה בשלטון החוק כתוצאה מהعبارة של שיבוש מהלכי משפט שביצע המערער.

בכל הנוגע למידיות הענישה הנוהגת, מצא בית משפט קמא כי טווח הענישה רחב ביותר. נקבע, כי הטווח נע בין עונשים של שנות מאסר בודדות לבין עונשים המגיעים עד 12 שנות מאסר, עת מדובר באלימות קשה כלפי בת זוג.

אשר לנسبות הקשורות בביצוע העבירה, עמד בית המשפט עמד על כך כי במקרה דנן מדובר באירוע על רקע קנאה וחס אובייסיבי של המערער כלפי המתלוונת. בית המשפט קבע, כי פגיעה המערער במתלוונת נעשתה באופן מתוכנן, מרושע ואכזרי, אשר נועד להטיל בה נכות או מום, או לגרום לה חבלה חמורה. בית המשפט ציין, כי המערער אף הגדיל לעשות, וניסה להשפיע על המתלוונת שלא תסגור אותו כדי שעשה את המעשה.

לבסוף, עמד בית המשפט עמד על הנזק שנגרם למתלוונת כתוצאה ממיעשי המערער, אשר הותירו על פניה, על ראשה ועל אוזנה, צלקות קשות שהשחיתו את מראה פניה.

בהתחשב במלול השיקולים, כפי שפורטו לעיל, נוכח מהות העבירות ונסיבותיה, ובהתחשב בפסקתו של בית משפט זה בדבר הצורך להחמיר בענישה של מבצעי עבירות אלימות כלפי בנות-זוג, קבע בית משפט קמא את מתחם הענישה במקרה דנן בין 7 ל-14 שנות מאסר בפועל.

9. בעת גירת עונשו של המערער בתחום המתחם, שקל בית המשפט לקוala את הودאת המערער (תווך התחשבות בcourt שזו ניתנה לאחר שמרבית עדי ה证实ה, ובهم המתלוונת, העידו בבית המשפט); בcourt שהמערער הביע חרטה על מעשיו; בנסיבות האישיות של המערער; במאזן שעושה המערער להיגמל מהשימוש בסמים; ובcourt שהמערער הביע רצון לקבל טיפול במסגרת מאסרו בתחום האלימות.

לצד זאת, שקל בית המשפט לחומרה את עברו הפלילי הכבד של המערער; את העובדה שהמערער הורשע בעבירות קודומות של אלימות במשפחה, הן לפני אשתו הראשונה והן לפני המתלוונת; בcourt שעונשי מאסר קודמים שהוטלו על המערער, לרבות מאסר בגין תקיפת המתלוונת, לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע מעשים קשים ואכזריים

כלפיה; ובכך שמאסר על תנאי שנגזר על המערער בתקיק קודם לא היה בו כדי להרטיע אותו מביצוע העבירות נשוא כתוב האישום דן.

בנוסף, מצא בית משפט קמא כי יש להתחשב בכך, שאף שהמערער הביע חרטה, מתסकיר שירות המבחן עולה כי הוא משליך את האחוריות למעשיים על גורמים חיצוניים, בהם המתלוננת. עוד נמצא, כי יש להתחשב בהערכות שירות המבחן בדבר החשש להישנות התנהגות דומה בעתיד, וזאת בהתחשב בכך שמדובר באדם בעל דפוסים התמכרותיים, עבריים, ואלימים מושרים, החוזר ופועל באלים ו בכוחניות במסגרת קשריו הקיימים.

בנסיבות אלה, קבע בית משפט קמא, כי יש מקום לגזר על המערער עונש המצרי בחילוקו העליון של מתחם העונישה. בסופו של דבר, הטיל בית המשפט על המערער עונש כולל של 12 שנות מאסר בפועל (לאחר שהפעיל במצבבר מאסר על תנאי של 6 חודשים כאמור לעיל, בגין הרשותו בתקיפה קודמת של המתלוננת), וכן עונשים נוספים כמפורט בפסקה 1 לעיל.

טענות הצדדים בערעור

10. בnimoki הערעור ובדיוון בעל פה שנערך לפניינו, טען בא-כוח המערער, כי שגה בית משפט קמא בקביעת מתחם העונישה ההולם. לטענתו, קביעת המתחם נשתנה תוך הסתמכות שגיה על עוני הנקטים בקובעים בחוק העונישין, ותוך התחשבות יתר על המידה בעונש המזרע שיש לגזר בהתאם להוראות סעיף 329(ב) לחוק. לפי הנטען, טעויות אלה הביאו את בית משפט קמא להחמיר יתר בקביעת מתחם העונישה ולהחמיר בגזרת עונשו של המערער.

עוד טען בא-כוח המערער, כי בקביעת מתחם העונישה סטה בית המשפט לחומרה מדיניות העונישה הנוגגת בעבירה של גרים חבלה בכוונה מחמורה, לרבות במקרים בהם מדובר בעבירות אלימות תוך המשפטה. לשיטתו, המתחם שנקבע יוצר עיוות גם ביחס למתחמי העונישה הנוגגים בעבירות חמורות יותר, כגון עבירת ההריגה.

לבסוף נטען, כי בית המשפט לא נתן משקל מספיק לניסיבות חייו הקשות של המערער, ולעובדה כי העבירות בוצעו, בהיותו נתון להשפעת סמים – נסיבה שלעמדתו יש לשקל לקלא. עוד נטען, כי לאחר גזירת הדין השתלב המערער במסגרת מסרו בטיפול לגמילה מסוימת, וכי השינוי התפיסתי וההתנהגווי שעובר המערער במישור זה מהוות נסיבה משמעותית להקללה בעונשו.

11. מנגד טענה בא-כוח המשיבה כי דין הערעור להידחות. לשיטתה, העונש שהוטל על המערער תואם את מדיניות העונישה הנוגגת, והינו "ראוי והולם" בנסיבות העונין, כלשונה. בא-כח המשיבה חזרה ועמדה על נסיבותו החמורות של המקירה דן, ובפרט על הפגיעה החמורות מהן סובלת המתלוננת כתוצאה מעשי של המערער, והפניה להתרומות שירות המבחן, לפיה המערער הוא בעל דפוסים אלימים קשים ואובסיביים.

בא-כח המשיבה עמדה על עבורי הפלילי המכובד של המערער, בשלו ריצה מספר מאסרים בפועל והוטל עליו מאסר מותנה, ועל כך כי גם אלה לא הרתיעו אותו מלבצע את המעשים הקשים נשוא כתוב האישום דן. עוד צינה בא-

כח המשיבה, כי ההחלטה שנפסק לזכות המתלוונת לא שולם.

12. מהתקיר המשפטים אשר הוגש לנו עולה, כי לפני מספר חודשים נפלט המערער מהמחילה לטיפול בביתכריות בבית הסוהר בשל חוסר פניות לתהיליך הטיפולי, ונוצר רושם כי המערער התקשה ללמידה מטעויתו. לאחר ונפלט מהטיפול האמור, הופסק הטיפול בו גם בתחום האלים במשפחה. כיום המערער אינו משולב במסגרת תעסוקה, ולאחרונה נפלט גם ממרכז החינוך בבית הסוהר, בשל אי עמידתו בכללים המחייבים מכך.

דין והכרעה

13. לאחר שיעינו בגזר דיןו של בית משפט קמא וشكלו את טיעוני הצדדים, בנו לכל מסקנה כי דין העreau להידחות.

14. הלכידועה היא, כי רכאתה הערעורה אינה מתurbת בחומרה העונש שנקבע על ידה ערכאה הדינית, חולת בנסיבות תחריגות בהן נפל להעל פניה בדברים טעות מהותית בולטת בגזר דין, או שעה שהעונש השהוט חריג ואפקציונית הענישה המקובל בתמקרים מסוימים (ראו למשך ע' פלוני נ' מדינת ישראל (15.10.2017)). המקרה שלפניו אינו בא בוגדים של מקרים אלה.

בפרט, לא מצאנו לנכון להידרש למכלול הטעון הנרחיב בדברי בא-כח המערער בהתייחס לתיקון 113 לחוק העונשין. נציין רק זאת, כי האמור לעיל שיריך וקיים גם לאחר כניסה לתקוף של תיקון 113 לחוק העונשין, ואף במקרים בהם תיקון 113 החוק לא יושם כהלכה - ואינו סבירים כך במקרה דין - איזו אין הדבר מחייב בהכרח התערבות בתוצאה אליה הגיעו הרכאה הדינית (ראו ע' פ 2357/13 רוש נ' מדינת ישראל, פסקאות י"ד-ט"ו) לפסק דין של השופט א' רובינשטיין (6.10.2013)).

15. על אף שהעונש שהושת על המערער מצוי בחלוקת העליון של רף הענישה הראי, מכלול הנسبות שנסקרו בפנינו אנו סבירים כי אין מקום להתערב בעונש שהושת על המערער.

המעשים בהם הורשע המערער הם חמורים ביותר. המערער נקט באלים קשה כלפי המתלוונת והשחית את פניה, לאחר שאיים עליה כי יעשה כן. המקרה דין אינו עומד לבדו, והינו חוליה בשרשראת התנהגוויות פוגעניות בהן נקט המערער כלפי המתלוונת.

בית משפט זה חוזר ועמד לא אחת על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בגין מעשי אלימים קשים כמועו של המערער בפנינו, בפרט במקרים בהם האלים מופנית נגד נשים מצד בן זוגם (ראו, למשל, ע' פ 14/7701 מוחמד סלא אל טיב נ' מדינת ישראל (16.5.2016)). המדובר בתופעה חמורה ורחבה הייקף, המחייבת הטלת ענישה מרתיעה, אשר בנוספ' היא בה כדי לשקוף את הפגיעה הקשה שחווות נשים ממעשי אלימים המופעלים עליהם מצד בן-זוגם, בסביבה שאמורה להיות סביבה הבטוחה והМОוגנת.

לכל אלה מצטרפת הפגיעה בערך המוגן של שלטון החוק כתוצאה מהעבירה של שיבוש מהלכי משפט שביצع המערער, והעובדה כי הפיצו שנפסק למתلونנת לא שולם עד כה.

עונשי המאסר המשמעותיים שריצה המערער עד כה, בין היתר גם בגין עבירות אלימות, כמו גם עונש המאסר המותנה שהיא תלוי ועומד נגדו, לא הרתינו אותו מלבצע את העבירות החמורות בהן הורשע. בנסיבות אלו אנו סוברים, כי אין מנוס מהטלת עונשה חמורה על המערער.

.16. לנוכח כל האמור הערעור נדחה.

ש | פ | ט

המשנה לנשיאה ח' מלצר:

אני מסכימים.

ש | פ | ט

השופט י' עמית:

אני מסכימים.

איןנו מדברים במקרה "רגיל" של אלימות, אף לא במקרה "רגיל" של אלימות נגד נשים, אף לא במקרה "רגיל" של אלימות נגד נשים במשפחה. עניינו במעשה נבלת סדייטי של השחתת פניה של המתлонנת, בנסיבות מכון כדי להוותה מצולקת ו"מסומנת" לכלימי חיים. מדובר בעבירה שמטرتה לגוזר על נגעת העבירה בלבד – או שתיאות להישאר כלואה במערכת יחסים שאינה חפזה בה, או שלא תהיה "מותרת" לפחות אחד אחר.

מקרים מעין אלו, נכנסים לטעמי לקטגוריה مثل עצמה, קטגוריה של פשעי אלימות מגדרית המבטאים דיכוי, שנאה והשפלה של המין הנשי. במדינות כמו פקיסטן, רווחת התופעה של גברים המבקשים "להענש" נשים בדרך של שפיכת חומצה על פניהם (על התופעה נעשה סרט דוקומנטרי שזכה באוסקר בשם "סving Face" (2002)). תופעה מחרידה ופרימיטיבית זו אין מקומה במדינתנו ויש להכחידת בבחינת "ובערת הרע מקרבר". ידע כל מי שמחשבה רעה

מעין זו עולה בלבו, כי הגמול למעשה יבוא לידי ביטוי ברף עונישה גבוהה.

שפט

ניתן היום, כ"ט تموز התשע"ח (12.7.2018).

שפט

שפט

המשנה לנשיאה